

F. t. I. om Det Ethiske Råd

- Afgive indstilling til indenrigs- og sundhedsministeren om adgangen til at foretage genetisk behandling af menneskelige kønsceller, som bliver brugt til befrugtning, og af menneskelige befrugtede æg, fosteranlæg og fostre.
- Afgive indstilling til indenrigs- og sundhedsministeren om adgangen til at anvende ny diagnostisk teknik med henblik på at opstøre medfødte defekter eller sygdomme hos befrugtede menneskelige æg, fosteranlæg og fostre.
- Afgive indstilling til indenrigs- og sundhedsministeren om fastsættelse af regler om nedfrysning af menneskelige kønsceller, der agtes brugt til befrugtning, og af befrugtede menneskelige æg.

Desuden kan Det Ethiske Råd behandle almene etiske spørgsmål i forbindelse med forsøg på mennesker og af væsentlig betydning for sundhedsvæsenet m.v. samt om registrering og anvendelse af oplysninger om arvelige sygdomme.

Endelig skal rådet løbende informere offentligheden om udviklingen og sit arbejde på området samt bidrage til debat herom i offentligheden.

3.2. Etik vedrørende natur- og miljøområdet

Inden for natur- og miljøområdet har etiske problemstillinger udmøntet sig i følgende:

Skov- og Naturstyrelsen i Miljøministeriet er ansvarlig for behandling af ansøgninger om godkendelse af produktion ved hjælp af genetisk modificerede organismer under indesluttede forhold samt ansøgninger om godkendelse til udsætning af genetisk modificerede organismer (forsøgsudsætning og markedsføring). Godkendelser til produktion under indesluttede forhold gives administrativt, og godkendelser til markedsføring og udsætning gives af miljøministeren. Forsøgsudsætninger er nationale afgørelser, hvori mod godkendelse til markedsføring er en fælles EU-beslutning. Hvis de genetisk modificerede organismer skal anvendes som fødevarer eller foder, kræver dette en særlig godkendelse efter regler, som hører under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Det fremgår af formålsbestemmelsen for lov om miljø og genteknologi (Lovbekendtgørelse nr. 981 af 3. december 2002), at: »Loven skal medvirke til at værne miljø og natur, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i overensstemmelse med etiske værdier og i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelse af dyre- og plantelivet. Loven skal desuden medvirke til at beskytte menneskets sundhed i forbindelse med genteknologi« (§ 1, stk. 1). Det fremgår endvidere, at: »[Miljø]ministeren kan nedsætte et organ, som på ministerens begæring afgi-

ver udtalelse om etiske spørgsmål inden for lovens område« (§ 9 a, stk. 3).

Såvel ordlyden i formålsparagraffen som ministerens mulighed for at nedsætte et etisk organ kom ind i lov om miljø og genteknologi ved den seneste ændring i 2002, hvor Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF af 12. marts 2001 om udsætning af genetisk modificerede organismer (herefter: udsætningsdirektivet) blev implementeret. Af præambelen til udsætningsdirektivet fremgår det, at der kan tages hensyn til etiske principper, når genetisk modificerede organismer udsættes eller markedsføres, og at etiske principper, der er anerkendt i ét medlemsland, skal respekteres. Samtidig åbner udsætningsdirektivet mulighed for, at Den Europæiske Gruppe vedrørende Etik kan høres med henblik på rådgivning i etiske spørgsmål af generel karakter. De administrative procedurer, der er fastsat i udsætningsdirektivet, berøres ikke af, at der eventuelt foretages en sådan høring. Udsætningsdirektivet rummer ikke krav om, at etik skal inddrages i konkrete afgørelser.

Hjemlen til at nedsætte et etisk organ har ikke været udnyttet.

3.3. Etik vedrørende fødevarer

Der findes ingen retlig regulering af etiske spørgsmål på fødevarerområdet ud over de ovenfor nævnte vedrørende natur- og miljøområdet og ud over de dyreetiske spørgsmål, som ikke er omfattet af dette lovforslag.

3.4. Tværgående etiske problemstillinger

Den globale udvikling indenfor bio- og genteknologiområdet viser, at en række nye etiske problemstillinger kan opstå i fremtiden. Eksempler herpå er anvendelse af teknologierne på planter og dyr med henblik på anvendelse i forhold til menneskers sundhed, miljøet eller industriel produktion:

- Planter og dyr, der indgår i produktion af medicin eller industrielle produkter.
- Genmodificerede dyr med henblik på produktion af organer til mennesker.
- Forbrugerbeskyttelse og producentinteresser i forbindelse med anvendelse af bio- og genteknologier.

4. Lovforslagets indhold

Lovforslaget består af tre dele: Et kapitel om Det Ethiske Råds formål og virksomhedsområde, et kapitel om rådets organisation og et kapitel om lovforslagets ikrafttræden m.v., der bl.a. indeholder forslag til ændring af den tilgrænsende lovgivning (lov om et videnskabetiske komitéssystem og behandling af bio-